

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **Ing. J. J.**, bývajúceho v H., proti žalovanému **JUDr. V. D.**, bývajúcemu v H., v dovolacom konaní zastúpenému JUDr. I. R., advokátom v K., o **náhradu nemajetkovej ujmy**, vedenej na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 2 C 125/2006, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 11. novembra 2008 sp. zn. 7 Co 41/2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove z 11. novembra 2008 sp. zn. 7 Co 41/2008 v napadnutej časti **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bardejov rozsudkom zo 8. januára 2008 č.k. 2 C 125/2006-118 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal náhrady nemajetkovej ujmy a žalobcu zaviazal zaplatiť žalovanému náhradu trov konania 137 760,-- Sk do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Mal za to, že konaním žalovaného nedošlo k zníženiu dôstojnosti, cit a vážnosti žalobcu z hľadiska jeho vzťahu k spoluobčanom a ktoré by ohrozilo jeho postavenia uplatnenie v spoločnosti. Ak sa aj žalovaný v hádke s manželkou vyjadril na adresu žalobcu negatívne, nejednalo sa o také konanie žalovaného voči žalobcovi, ktoré by opodstatňovalo žalobu na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10 000 000,-- Sk. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Prešove rozsudkom z 11. novembra 2008 sp. zn. 7 Co 41/2008 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Zmenil výrok rozsudku vo výroku o trovách konania, tak, že žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Účastníkom nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Stotožnil sa so záverom súdu prvého stupňa, že nebolo zistené

u žalovaného konanie, ktoré by mohlo privodiť zníženie dôstojnosti, cti a vážnosti žalobcu z hľadiska jeho vzťahu k spoluobčanom, a žalobca nepreukázal, že by mu takáto ujma bola konaním žalovaného spôsobená. Na rozdiel od súdu prvého stupňa však mal za to, že žalovaný v lehote podľa § 151 ods. 1 O.s.p. nevyčíslil trovy prvostupňového konania. Rozsudok súdu prvého stupňa bol vyhlásený na pojednávaní dňa 8. januára 2008, tri pracovné dni na vyčíslenie trov právneho zastúpenia uplynuli dňa 11. januára 2008. Vyčíslenie trov právneho zastúpenia predložil právny zástupca žalovaného na prvostupňový súd dňa 14. januára 2008, preto odvolací súd podľa § 220 O.s.p. zmenil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o trovách konania, tak, že ich žalovanému nepriznal. Tak isto si úspešný žalovaný v odvolacom konaní síce náhradu trov uplatnil, ale v lehote troch dní od vyhlásenia rozhodnutia trovy právneho zastúpenia nevyčíslil.

Proti rozsudku odvolacieho súdu vo výroku, ktorým zmenil rozsudok súdu prvého stupňa o trovách konania, tak, že ich žalovanému nepriznal, podal dovolanie žalovaný. Poukázal na to, že lehota troch pracovných dní na vyčíslenie trov právneho zastúpenia, ktorá plynie odo dňa vyhlásenia rozsudku je lehotou procesnou, pri ktorej je potrebné úkon urobiť najneskôr v posledný deň lehoty na súde alebo odovzdaním orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť a nie lehotou hmotnoprávnou. Uviedol, že odvolací súd zamlčal skutočnosť, že jeho právny zástupca JUDr. I. R., vyčíslil trovy právneho zastúpenia v trojdňovej lehote, a to tak, že v rámci tejto lehoty, dňa 11. januára 2008 odovzdal podanie na poštovú prepravu S. P. a.s., ktorá mala zákonnú povinnosť ju doručiť. Predložil i fotokópiu podacieho lístka, keď namietal, že v spise sa nenachádza obálka od podania, napriek tomu, že na samotnom podaní nie je vyznačené, že bolo podané osobne na prvostupňový súd, tak ako je to povinnosťou súdu. Mal za to, že pokiaľ by trovy prvostupňového konania vyčíslil oneskorene, nebol by mu ich priznal už prvostupňový súd.

Žalobca vo svojom vyjadrení k dovolaniu ho žiadal odmietnuť ako neprípustné. Mal za to, že odvolací súd správne posúdil lehotu na vyčíslenie trov konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr to, či dovolanie žalovaného smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Podmienky prípustnosti dovolania sú upravené v ustanovení § 237, § 238 a § 239 O.s.p. V ustanovení § 237 O.s.p. sú stanovené podmienky prípustnosti dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu bez ohľadu na jeho procesnú formu. Ustanovenie § 238 O.s.p. upravuje dôvody prípustnosti dovolania proti rozhodnutiam odvolacieho súdu vydaným vo forme rozsudku a v ustanovení § 239 O.s.p. sú uvedené dôvody prípustnosti dovolania proti rozhodnutiam odvolacieho súdu vydaným vo forme uznesenia.

Dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu je prípustné, ak smeruje proti rozsudku, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.). V preskúmanej veci žalovaný síce napadol dovolaním rozsudok odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej, avšak mimoriadnym opravným prostriedkom namietal tú časť rozsudku, v ktorej rozhodol o trovách prvostupňového konania tak, že rozsudok v tejto časti zmenil a trovy prvostupňového konania žalovanému nepriznal. Rozhodnutie o trovách konania, napriek tomu, že je súčasťou rozsudku, má charakter uznesenia, preto pri posudzovaní jeho prípustnosti treba vychádzať z ustanovenia § 239 O.s.p.

V zmysle § 239 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdneho dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. V zmysle § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Podľa doslovného znenia § 239 ods. 3 O.s.p. však ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, znalečnom, tlmočnom a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

Nakoľko je v prejednávanej veci dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu o trovách konania, ktoré vykazuje znaky jedného z tých rozhodnutí, ktoré sú taxatívne vymenované v ustanovení § 239 ods. 3 O.s.p. ako rozhodnutia, kde dovolanie nie je prípustné, je nepochybné, že prípustnosť dovolania žalovaného z ustanovenia § 239 O.s.p. nemožno vyvodiť.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v ustanovení § 237 O.s.p., neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale komplexne sa zaoberal aj otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd uvedených v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (ide o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, o prípad nepodania návrhu na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, o prípad odňatia možnosti účastníka konať pred súdom a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo súdom nesprávne obsadeným).

V rámci toho prieskumu dovolací súd ustálil, že v konaní došlo k vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. zakladajúcej prípustnosť a dôvodnosť dovolania, t.j. že odvolací súd svojím postupom odňal žalovanému možnosť konať pred súdom.

Pod odňatím možnosti pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.) je treba rozumieť taký chybný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Podľa § 1 O.s.p. Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv

a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb.

Právo na súdnu ochranu, okrem Ústavy Slovenskej republiky (čl. 46 ods. 1), Listiny základných práv a slobôd (čl. 36 ods. 1) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (čl. 6 ods. 1), zabezpečujú a vykonávajú aj jednotlivé ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku.

Podľa § 151 ods. 1 O.s.p. o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia.

Táto lehota, upravená v Občianskom súdnom poriadku je nesporne lehotou procesnou s dôsledkami upravenými v § 57 ods. 3 O.s.p, v zmysle ktorého lehota je zachovaná, ak sa posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo sa podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na tú skutočnosť, že v konaní bolo preukázané, že žalovaný v procesnej lehote 3 dní podal vyčíslenie trov konania pošte na prepravu.

Odvolací súd, tým, že nesprávne posúdil zánik lehoty na vyčíslenie trov konania a z tohto dôvodu zmenil výrok rozsudku o náhrade trov konania v konaní úspešného účastníka tak, že mu trovy prvostupňového konania nepriznal, teda napriek skutočnosti, že bol zachovaný zo strany účastníka postup podľa § 151 ods. 1 O.s.p., nepriznal mu náhradu trov konania, ktoré správne v zákonnej lehote uplatnil, zaťažil konanie v tejto časti odvolacieho rozsudku vadou podľa § 237 písm. f/ O.s.p.

Dovolací súd z uvedených dôvodov dospel k záveru, že odvolací súd konal v danej právnej veci v napadnutej časti inak, ako mu to stanovil Občiansky súdny poriadok v § 151 ods. 3 O.s.p. a tým znemožnil žalovanému realizáciu jeho procesných práv, ktoré mu ako úspešnému účastníkovi (§ 142 ods. 1 O.s.p.) v konaní patria. Takéto konanie odvolacieho

súdu je porušením práva na súdnu ochranu a predstavuje vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

So zreteľom na uvedené Najvyšší súd uznesením zrušil rozsudok odvolacieho súdu v napadnutej časti vo výroku, ktorým zmenil rozsudok súdu prvého stupňa o náhrade trov konania tak, že žalovanému ich náhradu nepriznal, a vec mu vrátil v rozsahu zrušenia na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1, 4 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znovu aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 8. apríla 2010

JUDr. Vladimír Magura, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Adriána Borovská